

Itä-Suomen liikenneturvallisuuksuunnitelma vuosille 2024-2030

Hankkeen esittelykalvot 30.10.2023

Suunnittelun lähtökohtia

- Edellinen Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma on vanhentunut.
Suunnitelma laadittiin vuosille 2012-2014.
- Uusi valtakunnallinen liikenneturvallisuusstrategia valmistui 2022.
Uudessa strategiassa mukana kaikki liikennemuodot.
- ELY-keskukset ovat osaltaan vastuussa valtakunnallisen strategian toimeenpanosta alueillaan ja yhteistyössä muiden alueellisten viranomaistahojen kanssa.
- Kansallisessa toimintaympäristössä on tapahtunut useita muutoksia.
Ajokorttilain uudistus käynnissä (edellinen uudistus 2018), uusi tieliikennelaki (2020), uusia suunnitteluohjeita, hyvinvointialueuudistus (2023), liikenteen sähköistyminen jne.
- Itä-Suomessa on jo ennestään vahvat liikenneturvallisuustyön rakenteet.
Mm. alueellisen yhteistyöryhmän toiminta, liikenneturvallisuustoimijahanke, liikenneturvallisuussuunnitelmien ylläpito, liikennejärjestelmätyön ja liikenneturvallisuustyön yhteistyö jne.)
- Itä-Suomen liikennestrategian päivitys käynnissä.
Vuonna 2022 hyväksytyt tavoitteet tukevat liikenneturvallisuustyötä.

Suunnitelmasta lyhyesti

- Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma **suuntaa Itä-Suomessa eri toimijoiden taholla tehtävää liikenneturvallisuustyötä** vuosien 2024–2030 aikana.
- **Liikenneturvallisuussuunnitelman lähtökohtana on valtakunnallinen nollavisio**, jonka mukaisesti kenenkään ei tarvitsisi liikennemuodosta riippumatta kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä vuoteen 2050 mennessä.
- Liikenneturvallisuussuunnitelma **toimeenpanee valtakunnallisen liikenneturvallisuusstrategian linjauksia** alueen erityispiirteet huomioiden.
- **Suunnitelmassa on huomioitu kaikki liikennemuodot:** tieliikenne, raideliikenne, vesiliikenne, maastoliikenne ja ilmailu. Suunnitelma painopiste on liikenneturvallisuushaasteista johtuen tieliikenteen turvallisuuden kehittämisessä.
- Toimenpiteiden suunnittelu perustana on kattava liikenneturvallisuustilanteen ja toimintaympäristön analyysi, laaja työnaikainen vuoropuhelu sekä harkittu painopistealueiden määrittely.

2022

2023

9.9. Ohjausryhmä 1.

- 27.9. Tiedote
- Tiedotteeseen kytketty sidosryhmäkysely (koetut ongelmat, tärkeimmät haasteet)
- 23.11. Sidosryhmäwebinaari** (lähtökohtien esittely ja täydentäminen, toimintaympäristön haasteet Itä-Suomessa, alustavaa toimenpidetarpeiden tunnistamista)

15.12. Ohjausryhmä 2.

- Visio- ja tavoiteluonnos kommentteilla seutujen LJ-ryhmissä ja kuntien LT-ryhmissä 23.1. alkaen

16.3. ja 8.5. Ohjausryhmä 3. ja 4.

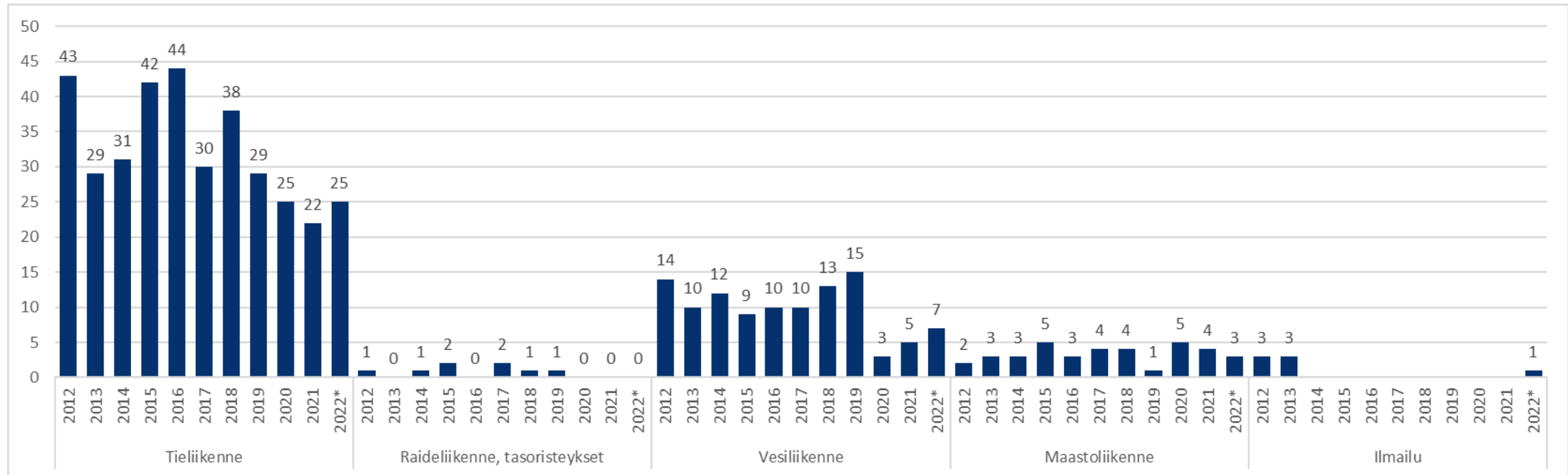
- Asiantuntijahaastattelut (tärkeimpien toimenpiteiden tunnistaminen):
 - 22.3. Poliisi
 - 29.3. Pelastuslaitos 1/2
 - 3.4. ELY-keskus
 - 5.4. Liikenneturva
 - 11.4. KYS Ajopoli
 - 14.4. Pelastuslaitos 2/2
 - 14.4. Maastoliikenne
 - 2.5. Vesiliikenne
 - 5.5. Kunnat (kasvatus)
 - 12.5. Kunnat (tekninen)
 - Ilmailu (kannanotot sähköpostitse)
- 24.5. Liikenneturvallisuusfoorumi
- Sidosryhmäkysely 1.-14.6. (toimenpiteiden kommentointi ja priorisointi)

Raportointi

- 4.9. ELY:n vastuualueinfo (tieliikenteen toimenpiteiden priorisointi)
- 12.9. Ohjausryhmä 5.**
- 8.-15.9. Vesiliikenteen, maastoliikenteen ja ilmailun toimenpide-ehdotukset kommentointikierröksellä
- 15.9. ELY:n johtotiimi (tieliikenteen toimenpiteiden hyväksyttäminen)
- 2.10. Ohjausryhmä 6.**
- 30.10. Sidosryhmäwebinaari** (hankkeen esittely, seuraavat askeleet)

Työvaiheet, aikataulu ja työnaikainen vuoropuhelu

Liikenneturvallisuustilanne eri liikennemuodoissa (yleiskuva liikenteessä kuolleiden osalta)

Keskiarvo
2018-2022*

~28 hlöä/v

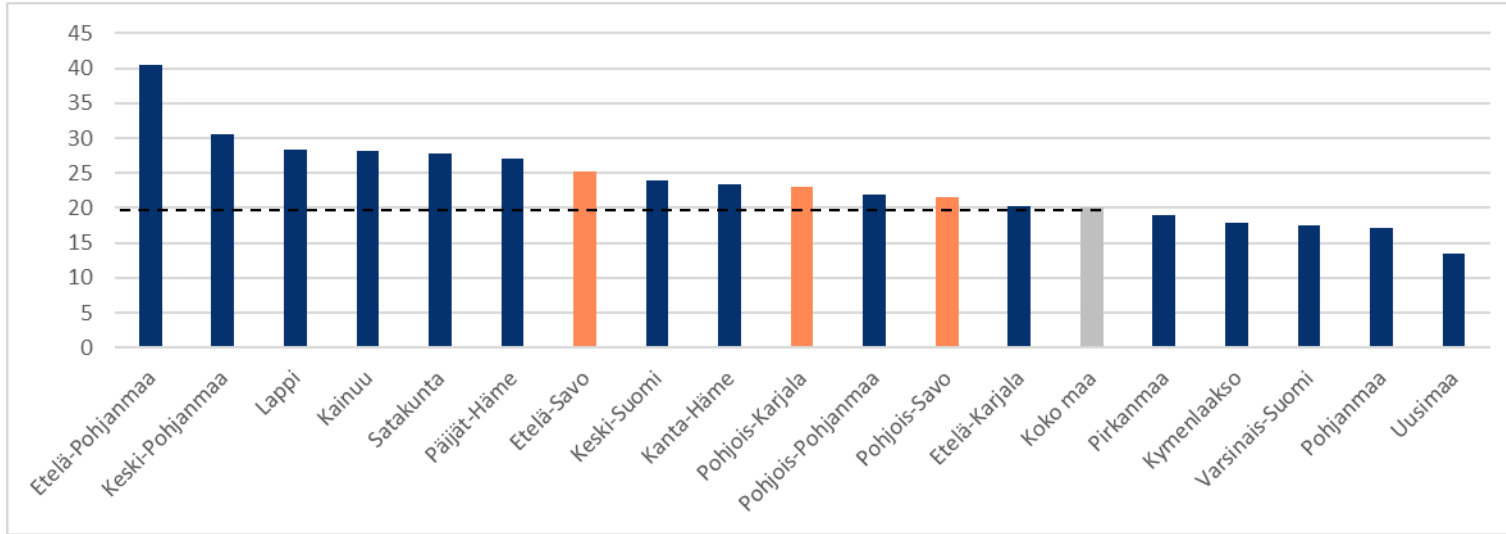
< 1 hlöä/v

~ 9 hlöä/v

~ 3 hlöä/v

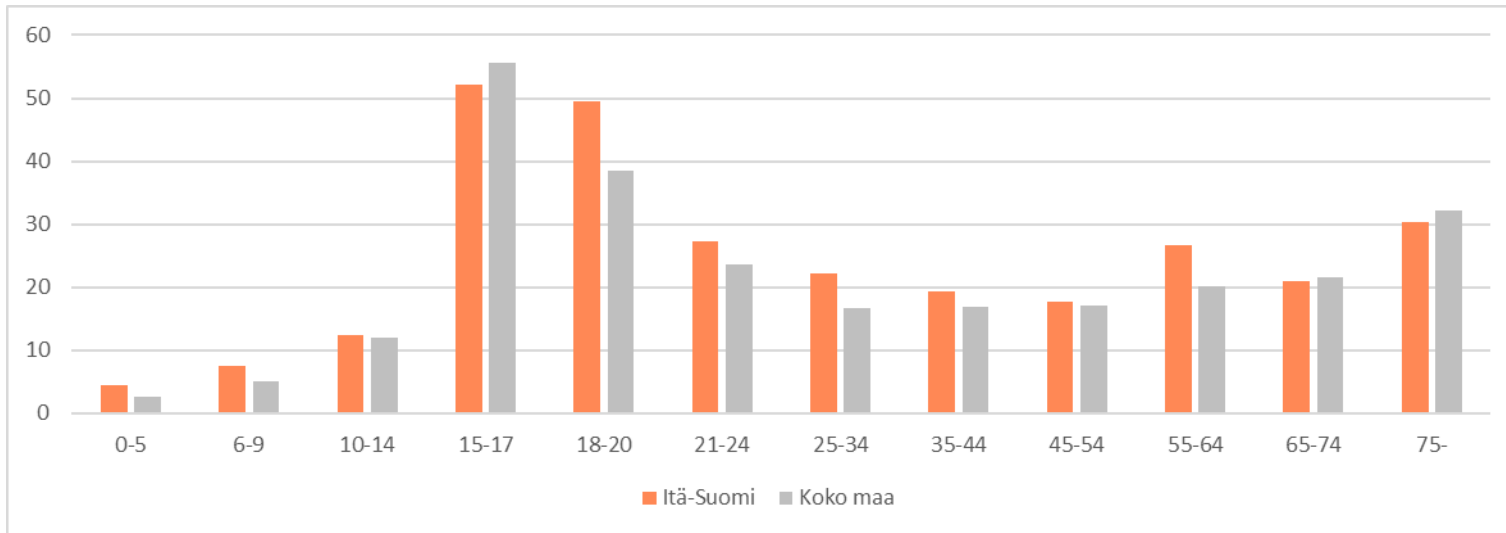
< 1 hlöä/v

Itä-Suomen liikenneturvallisuuden suurimmat haasteet ovat tieliikenteessä, jonka piirissä tapahtuu peräti 69 % kaikista alueen liikennekuolemista.

Tieliikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrä alueen 100 000 asukasta kohden.

Valtakunnallisessa asukaslukuun suhteutetussa vertailussa vakavien henkilövahinkojen määrä Itä-Suomen maakunnissa on korkeampi kuin maassa keskimäärin

Tieliikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrä ikäryhmän 100 000 asukasta kohden.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna korkein vakavien onnettomuuksien riski on ikäryhmissä nuorten ikäryhmissä 15–17v. ja 18–20 v. sekä yli 75-vuotiailla. Koko maahan verrattuna korostuvat erityisesti 18–20-vuotiaat.

Liikenneturvallisuustyön visio ja tavoitteet

Valtakunnallisena liikenneturvallisuusvisiona on, että kaikki liikennemuodot ovat vuoteen 2050 mennessä niin turvallisia, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tieliikenteen osalta Suomi on myös sitoutunut muiden EU-maiden kanssa tavoittelemaan kuolemien ja vakavien loukkaantumisten vähentämistä puolella vuoden 2020 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Itä-Suomen liikenneturvallisuustyön visio

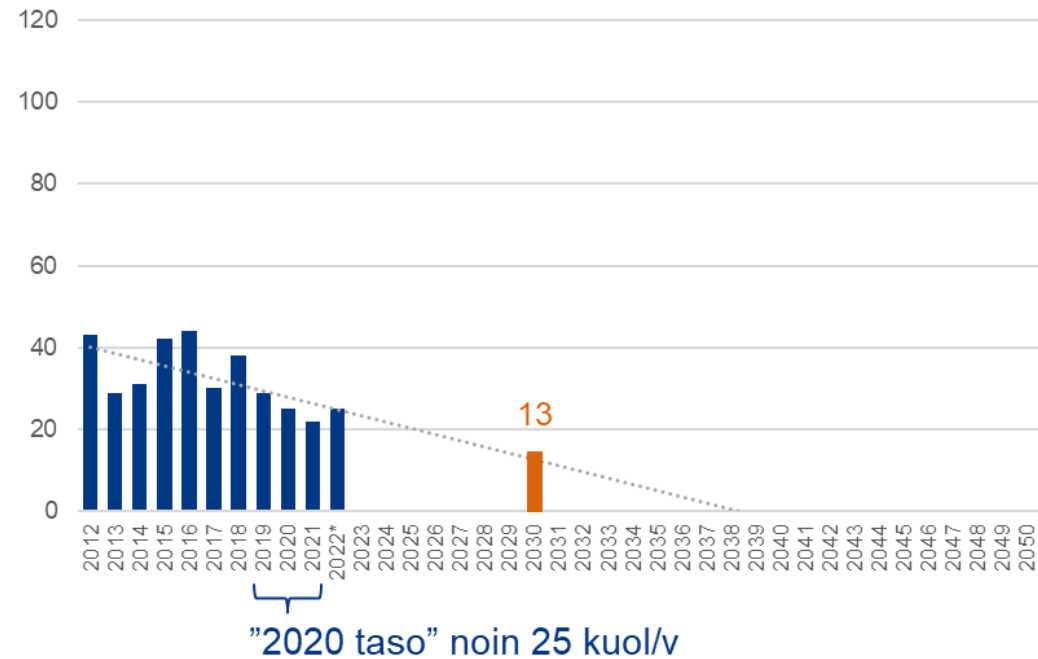
- Kaikki liikennemuodot ovat vuoteen 2050 mennessä niin turvallisia, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Määrälliset tavoitteet Itä-Suomessa

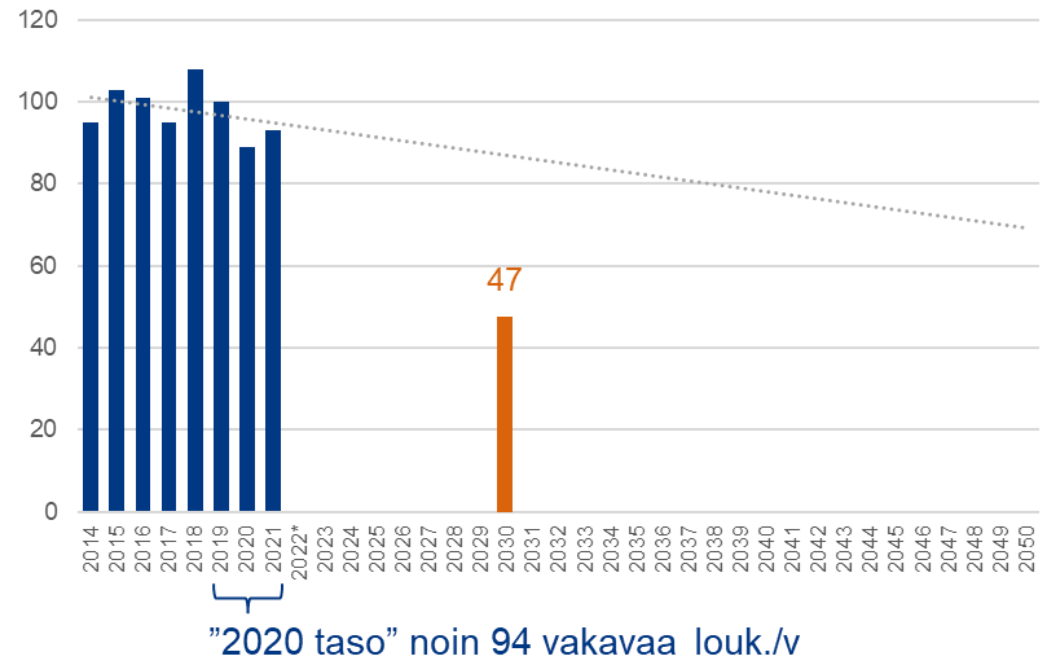
- Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä vähenee jatkuvasti.
- Viimeistään vuoteen 2050 mennessä liikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrässä on päästy nollatasoon kaikissa liikennemuodoissa.
- Vuoteen 2030 mennessä tieliikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrä on vähintään puolittunut vuoden 2020 tasosta (valtakunnallinen välitavoite).

Määrälliset tavoitteet tieliikenteessä

Tieliikenteessä **kuolleet**
Itä-Suomen alueella

Tieliikenteessä **vakavasti loukkaantuneet**
Itä-Suomen alueella

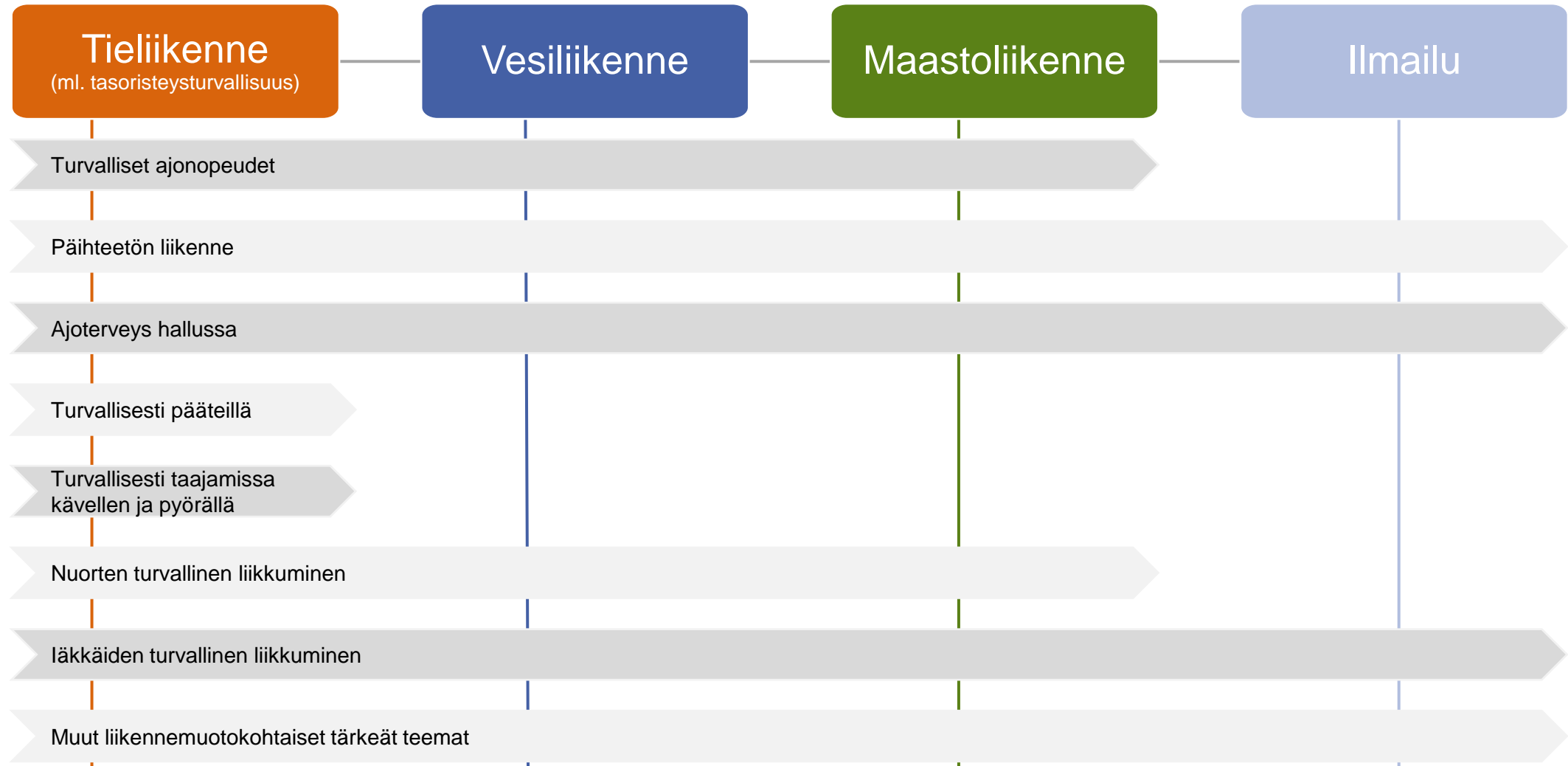

Toimenpiteet vuosille 2024–2030

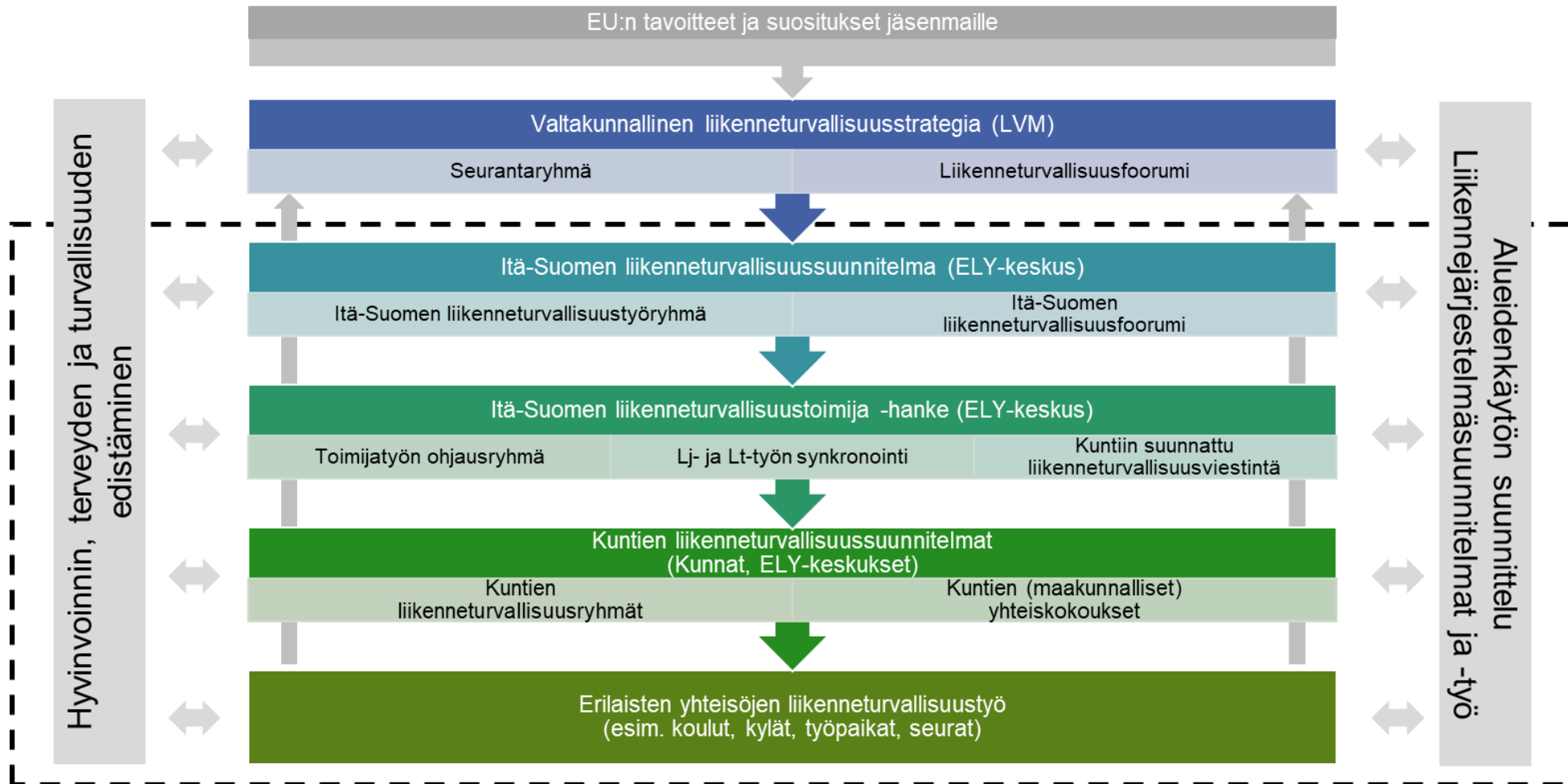
- Suunnitelman toimenpideohjelma kattaa kaikki liikennemuodot ja sen suunnittelussa on korostettu laaja-alaista keinovalikoimaa.
- Toimenpideohjelma keskittyy niihin toimenpiteisiin, jotka ovat alueellisten toimijoiden kautta edistettävissä.
- Toimenpiteiden vastuutahoissa korostuu eri tahojen yhteistyö ja yhteistoiminta.
- Toimenpiteet on jaoteltu tieliikenteen osalta painopistealueittain.
- Lisäksi toimenpiteet on jaettu kärkitoimenpiteisiin ja muihin tärkeisiin toimenpiteisiin.
- Suunnitelmassa on kuvattu kaikkiaan 115 toimenpidettä (kärkitoimenpiteitä 54 kpl).

Suunnittelun painopistealueet (osa-alueet)

Liikenneturvallisuustyön toimintamallien kehittäminen

Liikenneturvallisuustyön toimintamallien kehittäminen – nostoja toimenpiteistä

Itä-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmä

Kutsutaan mukaan hyvinvointialueiden ja KYS Ajopolin edustus.

Selvitetään muiden liikennemuotojen edustus

Huomioidaan kokouksissa kaikki liikennemuodot

Kehitetään liikenneturvallisuuskatsauksen sisältöä

Liikenneturvallisuusfoorumi

Ohjelmassa huomioidaan painopistealueet ja eri liikennemuodot

Seurannan tulosten esittely vuosittain (esim. ennakkopakettina tutustuttavaksi)

Liikenneturvallisuustoimija -hanke

Itä-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmän ja toimijatyön ohjausryhmän työnjaon selkeyttäminen

Seudullisten Ij-ryhmien teemakokousten kehittäminen

Kuntien It-ryhmien puheenjohtajakokoukset

Kuntatyön seurannan yhtenäistäminen

Kuntien liikenneturvallisuustyöryhmät

Kokoonpanojen kehittäminen

Osallistumisaktiivisuuden parantaminen

Maakunnalliset työryhmien yhteiskokoukset

Huomioidaan kävelyn ja/tai pyöräilyn edistämistyö

Kuntaviestinnän kehittäminen

Liikenneturvallisuus hyvinvointisuunnitelmiin

Päätöksentekijöiden osallistaminen

Liikenneturvallisuustyön seuranta

- Seurannan tarkoituksena on arvioida liikenneturvallisuustyötä ja sen vaikuttavuutta. Seurantaa tehdään valtakunnan, alueiden ja kuntien tasolla mm. liikenneturvallisuussuunnitelmien pohjalta.
- **Seurannassa on kolme osa-aluetta:**
 1. Liikenneturvallisuustilanne Itä-Suomessa ja maakunnissa (mittaristo)
 2. Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden eteneminen/toteutuminen
 3. Liikenneturvallisuustyön toimivuus (mm. yhteistyö eri tasoilla, kuntien liikenneturvallisuustyö, toimijatyö)
- Itä-Suomen tasolla liikenneturvallisuustyön seurannasta vastaa Itä-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmä. Seurannan tuloksista laaditaan vuosittain Itä-Suomen liikenneturvallisuuskatsaus.
- Kunnissa seurantavastuu kuuluu kuntien liikenneturvallisuustyöryhmille ja liikenneturvallisuustoimijoille. Kuntatason seurantaa kehitetään tulevana vuosina osana Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimija -hanketta.

Seurantamittaristo

- Liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteiden seurantaan varten on laadittu seurantamittaristo, johon on koottu liikenneturvallisuustilannetta kuvaavia mittareita.
- Mittarit on jaettu päätavoitteita kuvaaviin mittareihin ja painopistealueista johdettuihin mittareihin.
- Mittaristo kootaan vuosittain.

Päämittarit (kaikki liikennemuodot)

- Tieliikenteessä kuolleet (Tilastokeskus) ja vakavasti loukkaantuneet (Tilastokeskus, Hoitoilmoitusrekisteri)
- Tasoristeysonnettomuuksissa kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet (Tilastokeskus, Väylävirasto)
- Vesiliikenteessä kuolleet (huviveneonnettomuudet) (Tilastokeskus)
- Vesiliikenteessä hukkuneet (Tilastokeskus, SUH)
- Maastoliikenteessä kuolleet (OTI, Pronto, Poliisi)
- Siviili- ja harrasteilmailussa kuolleet (Traficom)

Maakuntien välistä vertailua varten

- Tieliikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrä 100 000 asukasta kohden
- Tieliikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrä ikäryhmittäin 100 000 asukasta kohden
- Maanteillä liikenteessä kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden liikennesuoritteeseen suhteutettuna

Turvalliset ajonopeudet

- Nopeusrajoitusta noudattavien osuus maanteillä (ELY:n nopeusnäytöt, Lam-pisteet)
- Taajama-alueiden ajonopeuksien kehitys (mittaustapa sovitettava)
- Törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset (nopeusrajoitusrikkomusten osuus) (Tilastokeskus)
- Kuolemaan johtaneet onnettomuudet, joissa kuljettajan käyttämä ylinopeus vähintään 10 km/h (OTI)

Päihteetön liikenne

- Rattijuopumusten määrä (törkeiden osuus, eri aineiden osuus) (Tilastokeskus)
- Kuolemaan johtaneet onnettomuudet, joissa kuljettaja päihteiden vaikutuksen alaisena (OTI)

Ajoterveys haltuun

- Kuolemaan johtaneet onnettomuudet, joissa välittömänä riskitekijänä sairaskohtaus (OTI)
- Kuolemaan johtaneet onnettomuudet, joissa välittömänä riskitekijänä itsemurha (OTI)

Turvallisesti pääteillä

- Kuolemaan ja vakavaan loukkaantumiseen johtaneiden onnettomuuksien määrä valta- ja kantateillä (Tilastokeskus)
- Kohtaamisonnettomuuksien, yksittäisonnettomuuksien ja risteysalueiden onnettomuuksien määrä (Väylävirasto)

Turvallisesti taajamissa kävellen ja pyörällä

- Taajama-alueiden tieliikenteessä kuolleiden määrä (Tilastokeskus)
- Taajama-alueiden tieliikenteessä kuolleiden jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä (Tilastokeskus)
- Taajama-alueiden ajonopeuksien kehitys (mittaustapa sovitettava)
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvalaitteiden käyttöasteet (heijastin, kypärä, pyörävalot, turvavyö) (Liikenneturva)

Nuorten turvallinen liikkuminen (15–17, 18–20, 21–24-vuotiaat)

- Tieliikenteessä kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet nuoret (Tilastokeskus, Hoitoilmoitusrekisteri)
- Vakavat henkilövahingot kulkutavoittain nuorten ikäryhmissä (Tilastokeskus, Hoitoilmoitusrekisteri)
- Nuorten osuus (törkeistä) liikennerikoksista ja rattijuopumuksista (Tilastokeskus)

lääkäiden turvallinen liikkuminen (65–74, 75-vuotiaat)

- Tieliikenteessä kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet ikäihmiset (Tilastokeskus, Hoitoilmoitusrekisteri)
- Vakavat henkilövahingot kulkutavoittain eri ikäryhmissä (Tilastokeskus, Hoitoilmoitusrekisteri)

Muut mittarit (toimintaympäristö)

- Kestävien kulkumuotojen osuus matkoista (HLT, seudulliset liikkumiskyselyt, koulumatkakyselyt)
- Ajoneuvokannan keski-ikä (Tilastokeskus)
- Ajokortillisten 17-vuotiaiden määrä ja yli 64-vuotiaiden määrä (Tilastokeskus)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos

Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelman loppuraportti julkaistaan lähiviikkoina ELY-keskuksen julkaisusarjan raporttina.